

Constantin OLTEANU

GREEN CARD

CONSTANTIN OLTEANU

s-a născut la 15 octombrie 1959 în satul Baurci Moldoveni, raionul Gahul. A absolvit Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Ziaristică (1983).

A fost corespondent și șef de secție la ziarul „Tinerimea Moldovei” (1982-1991), „Literatura și arta” (1991–1992), revista „Basarabia” (1992). Din 1992 activează la „Săptămâna”, mai întâi în calitate de redactor-șef adjunct, iar din 2016 – redactor-șef.

Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova și al Uniunii Jurnaliștilor din Moldova.

Debut literar: *Pachete cu zăpadă* (versuri), ed. Hyperion, Chișinău, 1991.

Constantin
OLTEANU

Green CARD

EDITURA **UNU**

Chișinău, 2022

Editura UNU

str. Ion Creangă, nr. 62/4, Chișinău MD-2064, Republica Moldova
Tel.: (+373) 69 12 23 42
Email: editura.unu@gmail.com
Web: www.editura1.md

Constantin Olteanu
GREEN CARD
Ediția I, martie 2022

Ediție apărută cu contribuția financiară a Ministerului Culturii, în
conformitate cu decizia Comisiei de selecție pentru editarea cărții naționale.

Autor: Constantin Olteanu
Editor: Igor Condrea
Lector: Silvia Berlinschi
Ilustrații: Veronica Lupan
Coperta și prezentare grafică: Igor Condrea
Prepress: Editura UNU
Tipar: Fox Trading SRL

ISBN: 978-

- © Text: Constantin Olteanu, 2022.
- © Ilustrații: Veronica Lupan, 2022.
- © Prezentare grafică: Editura UNU, 2022, pentru prezenta ediție.
Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

*Se dedică tuturor celor
care au urmat un vis
și care au trăit
durerea împlinirii lui*

Avionul a aterizat noaptea târziu. Ți-ai făcut cruce că a atins pământul și frica cea mare, pe care o țineai sub piele, a dispărut undeva. Trebuie să te aștepte Sașa. Așa te-ai înțeles tu cu el. Să te aștepte în aeroport. Altfel, nu se știe dacă cele câteva cuvinte pe care le rupi tu în engleză ți-ar putea fi de folos. Ai o geantă aruncată pe umăr și mai ai o valiză dată la bagaje. Ce poți aduce tu în America? Câteva perechi de pantaloni, câteva cămăși, două-trei cărți și niște pantofi purtați. La controlul pașapoartelor, te iau la întrebări. „La cine vii? Ai biletul retur? Cât timp te vei afla în America?” Ai răspunsurile repetate de atâtea ori în gând. Acasă, în avion, la câțiva pași de ghișeul sergentului american. Și bilet retur ai. Așa a fost înțelegerea. Să nu dai nici un semn, cât de mic, că ai de gând să rămii în America. „Merg la un prieten de-al meu. Alexandru. Iată adresa unde voi locui. Iată biletul retur. Voi sta aici trei săptămâni. Și pe bilet e scris. Doar trei săptămâni.” Lași amprentele când ți le cere omul din față, privești exact

în punctul pe care ți-l arată el și treci. Dincolo de el e America. Chiar America.

O bandă cară de după un perete valizele. E și a ta printre ele. Cu câteva cămași și cu o pereche de pantofi purtați. O valiză nouă, cumpărată special pentru această călătorie. Pînă atunci, nu a avut nimeni în familia ta valiză. La ce să fi trebuit ea?

O vezi de departe dusă de bandă, cu panglica roșie legată de mîner. Ca să o recunoști. Altcineva te întrebă dacă ai alcool sau carne sau alte lucruri interzise. Niște cămași și o pereche de pantofi purtați. O ușă se deschide în față. Dincolo de ea – oameni cu buchete de flori, cu copii urcați pe umeri. Pur și simplu oameni. Și Sașa. Cu ochelarii lui care certifică pasiunea pe care o are pentru matematică. Și cu mîinile în buzunare. E același pe care l-am petrecut acum un an din Moldova. Doar că e pur și simplu stăpîn pe sine aici, unde tu îți surprinzi privirile lunecînd de la un lucru la altul, de la o casă la alta, de la un om la altul. Chicago. Nu știi nimic despre orașul acesta. De după câteva case, prinse de cer – alte case uriașe. Sînt sate întregi într-o singură casă, zici tu. Fără porți, fără curți, fără grădini. Într-o singură casă. Dacă tot cauți în noapte fereastra fetei care încă mai ține lumina aprinsă, cum să o găsești? Dacă e să stai, lipit de umărul ei, așezat

pe scaunul de la poartă... Care scaun și care poartă, Cătăline?

Sașa are și el bilet la avion peste mai puțin de o oră. Așa s-a întîmplat. Tu vii, iar el pleacă. Mîine e la serviciu. Da, e simplă de tot matematica asta – doi plus doi este egal cu patru. E simplă, dar trebuie să fie la lucru mîine la ora la care începe ziua de muncă.

– O să-ți dau cheile de la mașină. Și actele. Nu e deloc complicat. Ți-am lăsat și o hartă pe bancheta din dreapta. E cît se poate de simplu. În America, nu te poți rătăci. Dacă și dacă te pierzi, te găsește poliția și îți ajută. Dar nu cred să ajungi în situația asta. E cît se poate de simplu. Și cheile de la casă, iată-le. Deschizi și faci ce dorești. Am încercat să-ți găsesc ceva de lucru. E mai greu, că ești fără acte, dar aștept să-mi sune azi-mîine cineva. O să găsim. Neapărat o să găsim. La început, trebuie să accepți orice muncă. Mai tîrziu, va fi altfel, neapărat va fi altfel.

O ușoară clătinare a capului. E tot ce poate face Cătălin. Și asta înseamnă „da”. Cum să spui „nu”, cînd tu nici măcar nu ai ieșit bine din aeroport. Da, vezi, undeva departe, casele acelea agățate de cer, dar tu, tu încă nu ești în Chicago. Tu încă mai cauți o fereastră luminată într-un sat care locuiește într-o singură casă.

În automobil, într-adevăr este o hartă fragmentată pe câteva foi, pe care e arătat drumul spre casă. Bucată cu bucată, intersecție cu intersecție. Parcă e clar, dar Sașa insistă să parcurgă cu un creion în mână drumul pe toată lungimea lui și întreabă de fiecare dată dacă e clar sau nu.

– În America, se circulă cu viteză, dar nici să depășești prea mult limita nu e de dorit. Tu nu te grăbi. Nu te va claxona nimeni în spate. Americanii sînt destul de indulgenți.

Mai greu e cînd ieși din aeroport pe drumul 190 și cînd de pe 190 trebuie să o iei pe 294, apoi faci stînga pe Willow rd. Ajungi pe Mayer Ave și cauți casa în care am eu odaia aceea. Nu e deloc greu. Doar să fii liniștit și să știi că ești între oameni. Iată, ți-am scris aici, pe o altă foaie, adresa exactă. Arăți foaia oricui și te lămurește. Nu e greu. Și în fața ta e scris absolut totul. Și 190, și 294 cînd se apropie, și că Willow rd va urma în curînd. Totul.

Cum nu e greu? E greu, desigur. E foarte greu. Și pe Sașa îl înțelege. Că are și el lucrul său, că nu poate pierde timpul cu tine. Dar tu ce ai crezut? Că o să te întîmpine aici americanii cu stegulețe? Că o să se oprească circulația ca să mergi tu pînă acasă, la Sașa?

– Mă descurc eu cumva, nu te îngrijora. Esențial e să fie destulă benzină în rezervor.

Sașa a rămas în aeroport, urmărind cum mașina lui, care pare să-și fi trăit toți anii ei în bătaia soarelui, iese din parcare și dispare după alte mașini. Cătălin ține prinse de volan ambele mâini și tot repetă în minte 190, apoi 294, apoi la stînga pe... Am să citesc atunci pe ce. Dar am și adresa scrisă pe o foaie aparte. La urma urmei, plătesc un taxi ca să mergă în față și eu după el. Lasă că nu mă pierd.”

Plătești tu pe naiba! De unde ai să iei tu aici taxi? Uită-te în jurul tău. Vezi ceva? Nu vezi. Mai bine trage cu ochiul la hartă.

O rampă enormă îl ridică mult deasupra altui drum, apoi îi așterne în față cîteva benzi peste care e repetat de mai multe ori 190 și o săgeată înainte. Deci, înainte. Deci pe 190.

După mai multe mile, apare și Willow pe un panou în dreapta ta. Că va fi în curînd. O bandă separată ca să ieși spre el. Rămîne în spatele tău și apare alta. Alta. „Exit 48. Willow Road. Exit only.” Deci, doar o singură bandă. Cea din dreapta. E drumul de pe care vei face stînga. Willow. Stînga. E indicat. La semafor. Pe rampă din nou. Apoi rampa coboară puțin cîte puțin și ai alte trei benzi care te duc în

drumul tău. Apoi – doar două. Și altele două în sens opus. Pînă cînd se bifurcă și tu trebuie să mergi pe Palatine Rd. Așa e scris pe harta lui Sașa. Așa mergi. E plat și e fără orizonturi. Ca pe un platou, case și cîmpuri. La dreapta. Pe Willing Road. E aproape de casă. Din foile lui Sașa, a rămas doar una. Cu linie dreaptă pînă aproape de marginea foii. Un pic la stînga. Linii de înaltă tensiune pe stînga ta. Parcări, parcări și străzi mai mici. Case cu două-trei etaje. Multe din cărămidă, dar iarba proaspăt tunsă în jurul lor le transformă în jucării.

Ajungî. Numărul casei e scris chiar în fața ta. Și tu spuneai că e greu. Da, nu e ușor, însă ceea ce contează acum e că acesta a fost primul drum parcurs de tine în America. Doar tu și drumul acesta. Și l-ai parcurs.

Odaia ține între pereții ei o canapea, o masă cu două scaune, cîteva polițe cu cărți, un dulap pentru haine. Și un separeu cu plită, tacîmuri și alte cîteva polițe. Nu are cum să-i spună lui Sașa că a ajuns cu bine. E un calculator pe masă, dar... Răspunde greu la comenzi tale. Trebuie să tragi de toate sertarele lui, ca să vezi ce are, ce poate și dacă este cumva posibil să-l contactezi pe Sașa. Și să vezi ce e cu locul acela de muncă. Cele cîteva sute de dolari pe care

încă le mai ai se vor topi în câteva zile și atunci...

Sașa a scris dimineață devreme. S-a bucurat că a ajuns acasă fără peripeții, tot repetînd: „Ți-am spus că nu e greu, ți-am spus.” Și a mai spus că în câteva minute îi va scrie o adresă la care trebuie să meargă și să vadă dacă îl pot sau nu angaja la muncă.

A mers. Așa cum i-a explicat Sașa. Localul e la câteva sute de metri. Un hotel care are și o bucătărie lipită de el. Da, la bucătărie au nevoie de cineva. Nu e neapărat să fie bucătar. Dacă vrea să lucreze, în câteva săptămîni o să le învețe pe toate. La început – pentru opt dolari ora. Patronul a recunoscut că nu e mult, dar timpul trece repede și salariul ar putea crește. Depinde de Cătălin. Dacă vrea să lucreze...

Îl conduce în bucătărie. Mai e cineva acolo. Un băiat înalt, slab, cu un șorț albastru tras peste pantaloni.

– El va fi colegul tău.

– Ted.

Băiatul își șterge mîinile de șorț și salută grăbit.

– Cătălin.

Se vede bine că nu înțelege nimeni numele lui.

– Chetlin.

Așa, de fapt, ar fi în engleză. Zică cum le vine lor. Bine, atunci Chetlin să fie.

Și a rămas în bucătărie.

– Știu că poți să mînci. Dar mîncare să faci, poți?

– Nu. Nu prea.

– Atunci, ia un cuțit, apucă sacul acela cu morcovi și taie-i mărunț. Cubulețe mici.

Și Ted taie demonstrativ un morcov, în timp ce își ține privirile ferite de masă, ca să înțeleagă toată lumea că, de fapt, lucrul acesta se face cu ochii închiși.

Nu e deloc ușor să tai morcov. Dar mai ales să tai morcov în America. Și ceapă. Cu cinci dolari ora. Și dacă lucrezi zece ore, și dacă lucrezi șase zile... Sau șapte... Și... Dar nu e deloc ușor să tai morcovi. Pînă a veni Cătălin, Ted le făcea pe toate de unul singur. Tăia legume, pregătea mîncare de dimineață pînă în seară și avea grija produselor care trebuiau comandate pentru ziua următoare.

Patronul i-a propus lui Cătălin o ușoară creștere de salariu dacă acceptă să vină dimineața devreme și să descarce produsele aduse la hotel. Nu e prea mare adaosul, dar nici prea greu nu e. Doar că îți cam strică somnul treaba asta. Doar atît.

O să vină mai devreme la hotel. Și o să descarce camionete. Cu o oră de somn mai mult, cu o oră de

somn mai puțin. O să vină mai devreme. Putea să doarmă și la Chișinău. Aici însă e altceva. Și o să taie morcov. Și ceapă. Nu schimbă în nici un fel ceapa asta și morcovul linia aceea pe care tu îți lași urmele și pe care o urmezi milimetru cu milimetru. Da, e un pic nedrept și e un pic crunt să lași acasă niște polițe cu conspecte, coduri și manuale pe care le-ai tot ros noapte de noapte cu privirile și care ți-au topit somnul ani buni. E un pic nedrept. Dar anii pe care i-ai dat academiei ți-au arătat și alte lucruri. Că ai să ajungi într-o bună zi specialist în drept și ai să bați pe la niște uși. Să ai și tu o leafă. Îți vor deschide, posibil. Și ai să ai scaunul tău la un birou, și îți vor scrie numele pe o ușă. Și? Ai pe masă o statueta cu o zeiță care ține în mână o balanță, iar în alta – o sabie, și care mai are trasă pe ochi o eșarfă. Are ochii legați, așa știai tu încă din primele zile de studenție, dar uite că aici, din scaunul tău de după ușa pe care e scris și numele tău, îți dai seama că cineva a tras un pic eșarfa de pe ochii ei. Și că vede. Te tot cheamă șeful la el în birou și îți tot dă sfaturi, ca un om care îți vrea numai și numai binele, să fii mai atent, să nu fii chiar atât de rău cu cei ajunși în dosarele tale, să... Și vezi că cineva a ferit puțin eșarfa de pe ochii zeiței. Acum, când ești într-un scaun într-un birou. Când vei

ajunge însă undeva într-un birou doar al tău, atunci cine va feri eșarfa de pe ochii ei? Probabil tu.

Da, îți mai sună în urechi textele pe care le-ai tot citit despre „cine, dacă nu tu!”, despre „un angajament și un efort comun în numele edificării unui stat de drept”, despre „viitorul țării depinde de tânăra generație”. Le-ai citit și ți-au tot sunat în urechi. Acum tai morcov și ceapă. Ți se înroșesc ochii și nu vezi nimic în jurul tău. Nici cratițe, nici sacii cu morcov, nici pe Ted. Ca și cum ai avea trasă o eșarfă peste ochi. Dar chiar nu vezi.

Sîmbătă, a revenit Sașa. A mers Cătălin la aeroport, pentru că avionul a ajuns aproape de miezul nopții. Același drum, doar că parcurs în direcție opusă. Ieși dintre casele astea mici, ajungi pe Willing Road, apoi Willow, apoi 294, 190 și apare pe indicatoare aeroportul. O”Hara. Imens. Și cu o ușă de după care se ivește Sașa. Duce după el o valiză de mână și nimic mai mult.

– De când sînt în America, spune Sașa, nu m-a întîmpinat nimeni la aeroport.

– În schimb, pe alții – de la prima lor vizită. Cu mașină la ușă, cu „Welcome to America”.

– Vezi tu, Cătăline, există nedreptate și în America.